

C145 – BRU9

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

22 maart 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BRUSSEL EN DE VLAAMSE RAND

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Steven Vanackere tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de toegang van de Vlaamse overheid tot het Rijksregister

1

Voorzitter: mevrouw Gerda Van Steenberge

Vraag om uitleg van de heer Steven Vanackere tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de toegang van de Vlaamse overheid tot het Rijksregister

De voorzitter: De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, een jaar geleden hebben we in het Vlaams Parlement een resolutie over de toegang van de Vlaamse overheid tot het Rijksregister goedgekeurd, met het oog op het onthaalbeleid van mensen die in de Rand komen wonen. Iedereen herinnert zich wellicht nog het probleem. Lokale besturen beschikken over gegevens van het Rijksregister om nieuwe inwoners welkom te heten, terwijl de Vlaamse overheid die toegang niet heeft.

De Vlaamse overheid heeft uiteraard via verschillende administraties wel een vorm van toegang tot het Rijksregister, maar het gebruik van dit soort gegevens mag enkel dienen voor de taken waarvoor de federale overheid toelating heeft gegeven. We kunnen dus niet zomaar een beroep doen op het Rijksregister om een onthaalbeleid te voeren voor de inwijkelingen in de Rand. Daarvoor moet een uitdrukkelijke federale beslissing in de vorm van een in een ministerraad overlegd KB worden genomen, zodat men kan communiceren met de nieuwelingen.

Die context werd een jaar geleden geschetst. Het is een positief verhaal. De bedoeling is om de nieuwe inwijkelingen informatie te geven over de vele maatregelen van de Vlaamse overheid, bijvoorbeeld taalcursussen, en om hen een welkomstpakket te verschaffen in de vorm van informatie, zodat de binnenkomers minstens weten dat ze in Vlaanderen wonen en daaruit de gepaste conclusies kunnen trekken.

In de negentien randgemeenten wonen ongeveer dubbel zoveel buitenlanders als in het Vlaamse Gewest. Uit cijfers van de administratie Planning en Statistiek van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap blijkt dat in het Vlaamse Gewest 4,7 percent buitenlanders wonen. In de 19 randgemeenten is dat 10,4 percent. Van die 10,4 percent komt driekwart uit EU-landen buiten België. Dat wil zeggen dat het inburgeringsbeleid, waar EU-burgers niet onder vallen, voor driekwart van die buitenlanders geen instrument is van de Vlaamse overheid om met hen contact op te nemen. Welk ander contact is er dan wel, zeker bij gebrek aan toegang tot het Rijksregister, dat toelaat om die mensen in kaart te brengen?

De resolutie vroeg aan de Vlaamse Regering te werken aan een toegang voor de Vlaamse Gemeenschap tot de informatiegegevens van het Rijksregister. De meerderheid en de oppositie vonden het van groot belang voor het behoud en de bevordering van het Vlaamse karakter van de Rand rond Brussel, in het kader van een actief en positief onthaal, en niet in het kader van een soort schild-en-vriendlogica die mensen zou dwingen om wat dan ook te doen. We willen aan de nieuwkomers op een zelfbewuste en gastvrije manier laten blijken dat ze welkom zijn in Vlaanderen.

Vermits de federale overheid die toegang moet geven, was het in de resolutie een kwestie van de regering uit te nodigen om de nodige stappen te zetten en contact te nemen met de federale regering. Ik was me er toen goed van bewust dat het een lange weg was, niet zozeer omdat de federale overheid daar God weet welke politieke analyse over heeft, maar omdat elke toegang tot het Rijksregister een moeizaam proces is. De weg tussen het idee en de toegang tot het Rijksregister is om redenen van respect voor de privacywetgeving en van een hele rist van adviezen tijdrovend. Daarom heb ik een jaar gewacht om te informeren naar de vooruitgang in deze kwestie.

Ik ben nu wel benieuwd naar de stand van zaken. De federale regering loopt naar het einde van haar legislatuur. De tijd dringt dan ook. Als het nog niet kan worden gerealiseerd, dan moeten de Vlaamse partijen de conclusie trekken dat dit onderwerp op het lijstje van de discussiepunten bij de vorming van een nieuwe regering moet komen. Maar misschien zal de minister ons verblijden met goed nieuws.

Mijnheer de minister, kunt u een stand van zaken geven aangaande het overleg met de federale minister over de toegang van de Vlaamse overheid tot het Rijksregister? Kan dit overleg binnen afzienbare tijd tot een akkoord leiden? Zo niet, welke bijkomende acties kan de Vlaamse Regering ondernemen om die missie te doen slagen?

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het is belangrijk nieuwkomers die zich in De Rand vestigen, te benaderen. Veel van hen zijn ingezetenen van de EU. Ik ga ervan uit dat een groot deel ervan Europese ambtenaren zijn. Enkele weken geleden hebben we in een andere commissie het initiatief van de krantengroep

van La Libre Belgique en La Dernière Heure besproken. De groep verspreidt met steun van de Europese Commissie het blad Tribune de Bruxelles in de diensten van de EC. De toon van dat blad is geregeld anti-Vlaams. Het is dus nodig om op een open manier een ander beeld van Vlaanderen te tonen dan datgene dat in Franstalige bladen dikwijls wordt opgevoerd.

Het is belangrijk dat het voorstel van resolutie van de heer Vanackere van 2006 wordt uitgevoerd. Hij heeft toen gezegd en het hier vandaag herhaald: het wordt een werk van lange adem. Uit het verslag van de bespreking van dat voorstel van resolutie blijkt dat u wel uw steun aan het voorstel hebt betuigd, hebt bevestigd dat het onthaalbeleid moet versterkt worden en uw overtuiging hebt verwoord dat we toegang tot het Rijksregister moeten krijgen, maar op dat aspect bent u niet echt ingegaan.

Ik vrees dat men na 10 juni de hele procedure zal moeten overdoen als de zaak aansleept. Ik geloof dat uw vraag bij minister Dewael moet terechtkomen. Ik kan me moeilijk inbeelden dat deze minister, die nog minister-president van de Vlaamse Regering is geweest en ooit nog gloedvolle toespraken voor vzw de Rand heeft gehouden, zou dwarsliggen en de Vlaamse overheid de toegang tot het Rijksregister zou verhinderen.

Ik wil daaraan een vraag koppelen over een zaak die tijdens de bespreking van dat voorstel van resolutie aan bod is gekomen. U hebt toen gezegd dat u rekt op de gemeentebesturen om de nieuwe welkomstbrochure onder de nieuwkomers te verspreiden. Wat is de stand van zaken? Werken de gemeentebesturen mee aan de verspreiding van het welkomstpakket voor nieuwkomers? Ik neem dat dit voor de zes randgemeenten niet het geval is. Hoe zit het met de andere?

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: De heer Van Nieuwenhuysen laat uitschijnen dat dit probleem tot de appreciatie van de minister van Binnenlandse Zaken stricto sensu behoort. Dat is niet juist. U zult ongetwijfeld uiteenzetten waarom het dossier zich nog niet in de fase bevindt waar de heer Vanackere en ook wij hopen dat het zich bevindt. De privacycommissie gaat in dat verband lang en grondig tewerk. Misschien is dat naar onze mening te lang en te grondig. In elk geval heeft de appreciatie van de minister van Binnenlandse Zaken, die tot één partij en één taalgroep behoort, daar niets mee te maken, of dat zou alleszins toch niet mogen.

De voorzitter: De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: Ter verduidelijking: het zal hoe dan ook in een in een ministerraad overlegd koninklijk besluit moeten gebeuren, en dus in geen geval afhangen van een beslissing van één minister.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, collega's, ik zal wegens een gebrek aan harde feiten niet antwoorden op de bijkomende vraag van de heer Van Nieuwenhuysen. Ik veronderstel wel dat er geen problemen zijn, afgezien van de faciliteitengemeenten. Ik beschik evenwel niet over verslagen daarover.

Wat de vraag van de heer Vanackere betreft, wil ik beklemtonen dat het voeren van een actief en positief onthaalbeleid inderdaad van belang is voor het behoud en de bevordering van het Vlaamse karakter van de Vlaamse Rand. De talrijke nieuwkomers – en het gaat zeker niet alleen om buitenlandse nieuwkomers – moeten daarbij onder meer in kennis worden gesteld van het feit dat ze in Vlaanderen zijn komen wonen. We moeten hen daarbij van harte welkom heten, doch hen evenzeer wijzen op een aantal specifieke regiokenmerken, waarvan zij niet altijd even goed op de hoogte zijn.

Om een onthaalbeleid te kunnen voeren, moeten we de nieuwkomers iets kunnen aanbieden. Zo hebben we eind vorig jaar de brochure 'Welkom in de Vlaamse Rand' geactualiseerd en opnieuw uitgegeven. Dat gebeurde in samenwerking met de provincie Vlaams-Brabant. Momenteel wordt deze brochure actief verspreid, onder meer via de gemeenschapscentra van de vzw de Rand. Ook aan de gemeentebesturen en de onthaalbureaus wordt gevraagd daarbij een actieve rol te spelen. Dat is mijns inziens een efficiëntere weg dan nieuwkomers enkel een brochure van de overheid op te sturen. We weten ook niet altijd welke taal ze spreken.

Dit neemt niet weg dat de gegevens uit het Rijksregister een groot hulpmiddel zouden zijn voor het onthaalbeleid. We zijn het daarover eens. Daarom heeft mijn administratie samen met vzw de Rand contact opgenomen met de Vlaamse Gemeenschapscommissie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De VGC heeft immers sinds enkele jaren toegang tot het Rijksregister om zijn onthaalbeleid te kunnen voeren. Daaruit is gebleken dat zowel de aanvraag om over de gegevens te kunnen beschikken als de uiteindelijke terbeschikkingstelling en het verwerken ervan allesbehalve vlot verloopt. De te volgen procedures zijn omslachtig en bijzonder tijdrovend. Bovendien blijken de gegevens zoals ze momenteel worden aangereikt, niet direct bruikbaar, waardoor ze manueel opnieuw moeten worden ingevoerd.

Begin dit jaar hebben mijn medewerkers contact opgenomen met de federale overheidsdienst Fedict om na te gaan of er wijzigingen van de informaticoepassingen zijn gepland. Daarbij werd ons telefonisch bevestigd dat er binnen ongeveer een jaar een gebruiksvriendelijkere oplossing zal zijn om toegang te verkrijgen tot het

Rijksregister. Rekening houdend met het feit dat ook de procedure voor een aanvraag tot toegang van het Rijksregister bijzonder omslachtig is, hebben we aan vzw de Rand gevraagd om een aanvraag in te dienen, en dit in functie van een onthaalbeleid gericht op de nieuwkomers in de Vlaamse Rand. Andere kanalen om een gericht informatiebeleid uit te voeren, zijn echter zeker niet uit te sluiten.

De aanvraagprocedure verloopt hier echter niet van regering tot regering, maar via de onafhankelijke Commissie ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

De voorzitter: De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: Mijnheer de minister, in de resolutie vroegen we duidelijk dat ofwel de Vlaamse Regering ofwel een van haar instellingen – en mondeling werd toen echt verwezen naar vzw de Rand – daarmee belast zou worden.

Minister Frank Vandenbroucke: Dat klopt.

De heer Steven Vanackere: Namens de kartelpartner N-VA kan ik zeggen dat ze het heel belangrijk vindt dat de vzw daarbij wordt geresponsabiliseerd. Ik vind het een goed idee om alvast te willen werken via de vzw de Rand, al is het voor de privacycommissie relatief verschillend in vergelijking met een overheid die, vanuit een bepaalde bevoegdheid, toegang vraagt tot het Rijksregister. In de resolutie werd uitdrukkelijk aangetoond dat, overeenkomstig de grondwettelijke bepalingen en de bepalingen in de bijzondere wet, de Vlaamse overheid duidelijk de bevoegdheid heeft om een onthaalbeleid te voeren. Vanuit juridisch oogpunt zijn er zeer harde en stevige argumenten beschikbaar om die toegang mogelijk te maken.

Wanneer er wordt gewerkt via een vzw, een afgeleid instrument, hoewel het als de emanatie mag worden beschouwd van het beleid van de Vlaamse Regering, kan de federale overheid misschien argumenten vinden om te zeggen dat de risico's inzake de bescherming van de privacy groter zijn dan wanneer ambtenaren, die een eed hebben afgelegd en dus onderworpen zijn aan een aantal bepalingen, die toegang zouden krijgen.

Mijnheer de minister, ik nodig u uit om dat bij het organiseren van de aanvraag te overwegen. Het kan goed zijn om de vzw de Rand als instrument daarbij te responsabiliseren. Het is nu echter eerst en vooral zaak om die gegevens te pakken te krijgen. Als dat niet door de Vlaamse overheid zelf gebeurt, worden de zaken er misschien niet eenvoudiger op.

Uit uw antwoord heb ik niet echt kunnen opmaken of reeds een of andere vooruitgang werd geboekt bij de gesprekken met de federale overheid, die natuurlijk de

privacycommissie inschakelt om een advies te geven, maar uiteindelijk toch zelf de beslissing moet nemen.

Ik heb ook niet echt gehoord of de federale overheid een of andere vorm van positieve reactie of bereidheid heeft getoond om deze zaak met welwillendheid te onderzoeken. Dat is jammer. Ik kan dan ook besluiten met de woorden van Marc Eyskens: "Ergens staan we nergens".

Mijnheer de minister, mijn politieke conclusie is dat ik hoop dat elke politieke partij die hier vertegenwoordigd is en die de resolutie heeft goedgekeurd, voor zichzelf zal uitmaken dat, wanneer er na de verkiezingen wordt onderhandeld over een nieuwe federale regering, deze zaak als een absolute must moet worden beschouwd bij het opstellen van onze boodschappenlijst.

We moeten elkaar geen Liesbeth noemen. Ondanks het feit dat de privacycommissie daarover een gunstig advies moet verstrekken, moet aan beide kanten van de taalgrens de politieke wil aanwezig zijn om te aanvaarden dat de overheden – en ik zeg het met opzet in het meervoud – best toegang krijgen tot het Rijksregister om een gepast onthaalbeleid ten aanzien van de nieuwkomers te kunnen organiseren.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Ik zou me willen aansluiten bij de eerste opmerking van de heer Vanackere. Mijnheer de minister, wat was de redenering om die aanvraag te laten indienen door de vzw de Rand, een extern verzelfstandigd agentschap? Ik zou het logischer vinden indien de Vlaamse administratie zelf die aanvraag had ingediend. In dat geval zou de kans op een positief antwoord toch wel wat groter zijn.

Mijnheer de minister, waarom werd uiteindelijk geopteerd om de aanvraag te laten indienen door vzw de Rand?

Minister Frank Vandenbroucke: Ik heb al gezegd dat dit de strekking was van de resolutie en dat men het logisch vond. Het ging om het onthaalbeleid van de vzw de Rand. Ik sta daar absoluut niet dogmatisch tegenover.

Er is echter nog een ander punt waarover geen misverstand mag bestaan. Mijnheer Vanackere, u zegt dat we de federale regering daarover zouden moeten aanspreken. Tot nader order is de privacycommissie een onafhankelijke commissie. De aanvraag moet worden ingediend bij die instantie. We hebben wel contacten gehad met de diensten van de federale regering om te weten hoe de zaak loopt en om te zien of ze over een jaar een praktische service kunnen bieden. Daarover moeten we

met hen spreken. Tot nader order moet echter in eerste instantie aan de privacycommissie worden gevraagd hoe het zit.

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Ik wil gewoon de hoop uitdrukken dat we de toestemming sneller kunnen bekomen dan de Vlaamse Gemeenschapcommissie destijds. Ik wil u eraan herinneren dat het twee tot drie jaar geduurd heeft, wat zeer ontmoedigend is.

De heer Steven Vanackere: Ik denk dat er aan deze zaak een dubbel aspect zit. Enerzijds is er een absolute noodzaak om van de privacycommissie een gunstig advies te hebben. Die kijkt vooral of er garanties zijn opdat het gebruik van die toegang alleen zou dienen voor die zaken waarvoor men toegang heeft verkregen en ook om te vermijden dat die gegevens niet in handen van derden terechtkomen. Dat is een opdracht van de privacycommissie.

Het is geen toeval dat het ooit een beslissing zal zijn van de federale regering om op basis van het advies van de privacycommissie de toegang te geven middels een in ministerraad overleg koninklijk besluit. Dus ooit zal een ministerraad een punt op de agenda hebben waarbij ze deze toegang geven, vaststellend dat er garanties op de privacy zijn. Op dat ogenblik komt er een ander aspect in beeld, namelijk of men bevoegd is als Vlaamse overheid om de toegang te vragen. Want het kan best zijn dat men alle garanties inzake privacy geeft, maar dat de federale overheid vindt dat de aanvraag niet overeenstemt met de bevoegdheid. Dat is trouwens de reden waarom de resolutie over de twee aspecten spreekt. Er komt op zeker ogenblik een appreciatievraag in hoofde van de federale overheid, die minstens zal moeten beoordelen dat het gebruik van het Rijksregister om een onthaalbeleid te organiseren, coherent is met de bevoegdheidsverdeling zoals die in onze federale staat is overeen gekomen. Met andere woorden, het dialogeren met de federale overheid is wel degelijk een onderdeel van het parcours. Want de uiteindelijke beslisser zal niet de privacycommissie zijn. De federale regering zal uiteraard, wanneer ze zou vaststellen dat de privacycommissie problemen maakt, er een argument in zien om te zeggen dat ze het geen goed idee vindt om de Vlaamse overheid de toegang te geven. Maar los van een eventueel gunstig advies van de privacycommissie zal ook de federale overheid nog een beslissing te nemen hebben.

Minister Frank Vandenbroucke: Men moet hier het adagium toepassen van gewezen premier Jean-Luc Dehaene: los een probleem op als het zich stelt. Ik denk dat het niet verstandig zou zijn om het probleem te politiseren vooraleer men in de privacycommissie is.

De heer Steven Vanackere: Ik ben een ervaringsdeskundige. Ik heb zelf de toegang tot het Rijksregister voor de MIVB moeten bekomen om ervoor te zorgen dat

men in verband met zwartrijden persoonsgegevens zou kunnen inkijken. We hebben daar onze tijd moeten voor nemen, het duurde wel minder lang dan voor de VGC omdat het een doelgericht gebruik van het Rijksregister was. Maar we hebben al heel gauw met Binnenlandse Zaken moeten werken om het kader te schetsen waarbinnen we onze aanvraag stelden. Voor ons is het altijd duidelijk geweest, dat de privacycommissie niet de beslisser was maar de zeer belangrijke adviseur van de federale regering voor een zeer belangrijk aspect van de toelating, met name de link met de privacywetgeving. Men mag niet doen alsof het de privacycommissie is die in dit land beslist over de toegang tot het Rijksregister. Ik wil meteen toegeven dat het een van de zware omwegen is die maakt dat zo'n procedure lang duurt. Maar dat betekent niet dat de federale regering niet bij die beslissing betrokken is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
